FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeş-Bolyai
1.2 Facultatea	de Litere
1.3 Departamentul	Etnografie şi Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclul de studii[1)]	Licenţă
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Studii culturale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei			**LLD1227 Mitologii istorice si contemporane.** *Incursiuni în texte şi contexte*					
2.2 Titularul activităţilor de curs			dr. Czégényi Dóra					
2.3 Titularul activităţilor de seminar			dr. Czégényi Dóra					
2.4 Anul de studiu	I.	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conţinut[2)]	DS
							Obligativitate[3)]	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	4
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	14
Distribuţia fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					7
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					10
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii şi eseuri					12
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activităţi.....					

3.7 Total ore studiu individual	33
3.8 Total ore pe semestru	75
3.9 Numărul de credite[4)]	3

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• ——–
4.2 de competenţe	• ——–

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	• sală de curs dotată cu tablă şi de preferinţă cu laptop şi videoproiector
5.2 de desfăşurare a seminarului	• sală de seminar dotată cu tablă şi de preferinţă cu laptop şi videoproiector

6. Competenţe specifice acumulate

Competenţe profesionale	**C2.1.** Descrierea si prezentarea conceptelor, teoriilor si metodelor de bază relevante pentru analiza diverselor tipuri de fapte culturale. **C2.2.** Explicarea prin contextualizare multiplă a faptelor culturale. **C2.4.** Utilizarea unor criterii adecvate pentru evaluarea meritelor si limitelor diverselor perspective de analiză a unui fapt cultural. **C3.1.** Identificarea principalelor modalităţi de comunicare a cunoştinţelor de specialitate, precum şi a particularităţilor şi implicaţiilor acestora. **C4.1.** Identificarea şi definirea conceptelor, metodelor şi teoriilor fundamentale ale ştiinţelor culturii. **C4.2.** Determinarea importanţei teoriilor ştiinţelor culturii în context istoric şi a impactului lor asupra culturii umane.
Competenţe transversale	**CT1.** Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient şi responsabil a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activităţii ştiinţifice şi cu aplicarea regulilor de citare. **CT2.** Aplicarea tehnicilor de relaţionare în grup; dezvoltarea capacităţilor de comunicare interpersonală şi de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Disciplina propune însuşirea cunoştinţelor de bază. Cursul şi seminariile oferă o trecere în revistă a teoriilor şi metodelor cele mai semnificative; prezentarea lor are un caracter pragmatic: formarea capacităţii de analiză a textelor şi a fenomenelor socio-culturale.
7.2 Obiectivele specifice	• Însuşirea terminologiei de specialitate, prezentarea a teoriilor şi curentelor. • Trecerea în revistă a istoriei şi metodologiei de cercetare a mitologiei, prezentarea aplicării metodlelor de cercetare. • Dezbaterea posibilelor teme de cercetare.

	• Menţinerea/asigurarea discursului profesionalist asupra mitologiei.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
1. .Introducere ● (*hi*)*story* – temporalitate și atemporalitate, istoric și contemporan, vechi și nou	Expunere, explicaţie, vizualizare.	Parcurgerea bibliografiei și a sarcinilor propuse este obligatorie.
2. Interferențele (vechi și noi) ale conceptelor-cheie ● mit/mituri și mitologie/mitologii ● timpul și spațiul (mitic, istoric, magic, local)		Suport de curs (*.ppt* și material redactat, adnotat)
3. Formă de cunoaștere și/sau de conștiință: istorie, mit, basm ● definiții, contexte, corelații și funcții		
4. Istoria icercetării și nterpretării miturilor (în Antichitate, în Evul Mediu, în Renaştere și Iluminism)		
5. Mitul şi ritul (Frazer)		
6. Interpretarea funcţionalistă (Malinowski)		
7. Interpretarea sociologică (Lévy-Bruhl**,** Durkheim)		
8.. Interpretarea structuralistă (Lévi-Strauss)		
9. Interpretarea hermeneutică (Eliade).		
10. Interpretarea estetică (Meletyinszkij)		
11. „(…) a făcut pe om după chipul Său **(…)** parte bărbătească şi parte femeiască i-a făcut” (Gen. 1,27) ● identificarea unor fragmente din mitul femeii în cotidian		
12. Mitologia metalelor (alchimia) ● originea şi interpretarea alchimiei ● categorizarea simbolică a metalelor ● sexualitatea metalelor		
13. Mitologii contemporane ● elemente de mit constante în mitologia modernă (ex. în cultul celebrităților, în miturile politice)		
14. Alteritatea mitologiei	activități interactive (sistematizare, fixare)	

Bibliografie obligatorie

BOHANNAN, Paul – GLAZER, Mark (szerk.): *Mérföldkövek a kulturális antropológiában*. (Második, javított kiadás. A magyar kiadást szerk. és lektorálta dr. Sárkány Mihály.) Panem, Budapest, 2006.

DURKHEIM, Emile: *A vallási élet elemi formái. A totemisztikus rendszer Ausztráliában*. (Szakmailag lektorálta és az előszót írta: Vargyas Gábor. Ford. Vargyas Zoltán.) L'Harmattan, Budapest, 2003. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/vallasi-elet-elemi/adatok.html

ELIADE, Mircea: *A szent és a profán. A vallási lényegről*. (Ford. Berényi Gábor. Mérleg.) Európa, Budapest, 2009. http://www.terebess.hu/keletkultinfo/profan1.html

FRAZER, James George: *Az Aranyág*. (Második, javított kiadás. Vál. és az utószót írta Bodrogi Tibor. Ford. Bodrogi Tibor és Bónis György.) Osiris, Budapest, 2002.

KIRK, Geoffry Stephen: *A mítosz.* (Ford. Steiger Kornél.) Holnap, Budapest, 1995.

LÉVI-STRAUSS, Claude: *Strukturális antropológia* I–II. (Ford. Saly Noémi. Osiris tankönyvek.) Osiris, Budapest, 2001.

MALINOWSKI, Bronislaw: *Baloma. Válogatott írások*. (Szerk., vál., az utószót és a jegyzeteket írta, a ford. ell. Bodrogi Tibor. Ford. Bónis György, Ecsedy Csaba.) Gondolat, Budapest, 1972.

MELETYINSZKIJ, Jeleazar Mojszejevics: *A mítosz poétikája.* (Ford. Kovács Zoltán.) Gondolat, Budapest, 1985.

SIMON Róbert: Mircea Eliade alvilágjárása, avagy a kezdetek nosztalgiája. In Mircea Eliade: *Vallási hiedelmek és eszmék története* III. (Második, javított kiadás. Osiris könyvtár.) Osiris, Budapest, 1998, 301–324.

TOKAREV, Szergej Aleksandrovič (főszerk.): *Mitológiai Enciklopédia* I–II. (A magyar kiadást szerk.: Hoppál Mihály.) Gondolat, Budapest, 1998.

De parcurs

BOIA, Lucian (szerk.): *Miturile comunismului românesc*. Nemira, Bucureşti, 1998.

CASSIRER, Ernst: A modern politikai mítoszok technikája. In Zentai Violetta (szerk.): *Politikai antropológia*. Osiris, Budapest, 1997, 37–50.

DUNDES, Alan (ed.): *Sacred Narrative. Readings in the Theory of Myth*. University of California Press, 1984.

DUMEZIL, Georges: *Mítosz és eposz. Tanulmányok*. (A kötetet vál. és ford. Fridli Judit. Az utószót írta Hoppál Mihály.) Gondolat, Budapest, 1986.

ELIADE, Mircea: *Aspecte ale mitului*. Univers, Bucureşti, 1978.

KERÉNYI Károly: Mi a mitológia? Bevezető tanulmány a homérosi himnuszok magyarázataihoz. In uő: *Mi a mitológia? Tanulmányok a homérosi himnuszokhoz*. Szépirodalmi, Budapest, 1988, 5–27. [Az 1939-es tanulmány 2007-ben digitalizált szövegváltozata: In S. Horváth Géza: *Irodalom és művelődéstörténeti alapfogalmak.* Pannon Egyetemi Kiadó, 1971, 65–72. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/irodalom/ch02s11.html]

LÁNG János: *A mitológia kezdetei. Az ősi népek elbeszélései*. Gondolat, Budapest, 1979.

LOSZEV, Alekszej Fjodorovics: *A mítosz dialektikája*. (Felsőoktatási tankönyv. Ford. Goretity József.) Európa, Budapest, 2000.

NAGY Olga: *A mítoszok nem halnak meg*. Holnap, Budapest, 1999, 140–181.

RIES, Julien: *A mitosz az emberiség történetében.* Officina, Budapest, 2007.

ROMÁN József: *Mítoszok könyve*. Gondolat, Budapest, 1963.

STEBLIN-KAMENSZKIJ, Mihail Ivanovič: *A mítosz*. (Az én világom.) Kozmosz, Budapest, 1985.

STRENSKI, Ivan: *Four Theories of Myth in Twentieth-Century History: Cassirer, Eliade, Levi Strauss and Malinowski*. University of Iowa Press, 1987.

SZEPES Erika: A mítosz: egy fogalom jelentésváltozásai. I–II. *ESŐ* 9(3). 2006. 67–92.; 9(4). 2006. 67–81. http://www.esolap.hu/archive/entryView/800, ill. http://www.esolap.hu/archive/entryView/821

TRENCSÉNYI-WALDAPFEL Imre: *Mitológia*. Gondolat, Budapest, 1963.

Bibliografie opțională

BAKTAY Ervin (vál., feldolg.): *Indiai regék és mondák. Válogatás a Mahábháratából és a Rámájanából*. Móra, Budapest, 1963. (További kiadások: 1977, 1979, 1986.)

BIRTALAN Ágnes (vál., bev.): *Miért jön a nyárra tél? Mongol eredetmondák és mítoszok*. Terebess, Budapest, 1998. http://mek.oszk.hu/00200/00226/html/

DOBROVITS Aladár – KÁKOSY László (feldolg.): *Egyiptomi és mezopotámiai regék és mondák*. (5. kiad.) Móra, Budapest, 2006, 73–131. http://misoga1969.weebly.com/uploads/1/4/7/3/14731470/egyiptomi_s_mezopotmiai_regk_s_mondk.pdf]
DOMOKOS Péter (összeáll.): *Finnugor regék és mondák*. (Ford. Bede Anna et al.) Móra, Budapest, 2002.
DÖMÖTÖR Tekla (feldolg.): *Germán, kelta regék és mondák*. Móra, Budapest, 2001.
GRAVES, Robert: *A görög mítoszok* I–II. (Második kiadás. Ford. Szíjgyártó László et al. Pro Memoria.) Európa, Budapest, 1981.
GRAVES, Robert – PATAI, Raphael: *Héber mítoszok. A genézis könyve*. (Ford. Terényi István.) Gondolat, Budapest, 1969.
HINNELS, John R.: *Perzsa mitológia*. (Ford. Péri Benedek. A mítoszok világa.) Corvina, Budapest, 1992.
KELEMEN Hajna (összeáll.): *Mitológia. Szöveggyűjtemény*. Holnap, Budapest, 1992. (További kiadások: 1993, 1996, 2000.)
KERÉNYI Károly: *Görög mitológia.* I. *Történetek az istenekről és az emberiségről.* II. *Hérosztörténetek*. (Ford. Kerényi Grácia.) Gondolat, Budapest, 1977. http://www.altisk-szeleste.sulinet.hu/20160215KerenyiKarolyGorogmitologia.pdf

8.2 Seminar	Metode de predare-învăţare	Observaţii
1. Prezentarea planului de lucru semestrial (trecerea în revistă a temelor propuse spre dezbatere şi a sarcinilor semestriale)	Justificare interpretativă.	Suport: plan de lucru semestrial adnotat.
2. Specificul gândirii mitice (antropomorfizare, clasificare, inomogenitatea timpului şi al spaţiului, efectele timpului şi faptelor primare, cauzalitatea) Analiză de **text**: GILGAMES. *Agyagtáblák üzenete. Ékírásos akkád versek*. (Harmadik kiadás. Vál., jegyz. Komoróczy Géza. Ford. Rákos Sándor.) Európa, Budapest, 1974, 88–166. **Opţional (filmul):** *GILGAMES*. (1975, 51').	Prezentare pe baza bibliografiei, discuţii (expunere, demonstraţie, conversaţie, dezbatere).	Material redactat şi adnotat.
3. De la mitul „Iubirii Infinite" la mitologia crizei Analiză de **text**: RITHEU, Jurij: *Amikor a bálnák elmennek. Mai legenda.* (Ford. Nikodémusz Elli.) Európa, Budapest, 1978. http://mek.oszk.hu/00400/00447/00447.pdf **Opţional:** *GrindaDrap* (.27.07.2010) https://www.youtube.com/watch?v=yXZPmdULIKs 5'), ***respectiv*** *Faroe Island* (26.06.2017) https://www.youtube.com/watch?v=I33_n7LMKqk 2'01" ***sau*** *The Grind: Whaling in the Faroe Islands* (21.03.2015) https://www.youtube.com/watch?v=HYOTkwFhe-w 29'25"		
4. (Re)prezentarea unor toposuri clasice (eroii strămoşi) Analiză de **text**: TOLKIEN, J. R. R.: *A Gyűrűk Ura* I–III. (Ford. Göncz Árpád, Réz Ádám, Tandori Dezső) Európa, Budapest, 2001. http://free-e-book.webnode.hu/news/j-r-r-tolkien-a-gyuruk-ura-i-iii-/ **Trilogia cinematografică:** *Stăpânul Inelelor*.		
5. Un „campus story" magic, fără limite de vârstă Analiză de **text::** ROWLING, J. K: *Harry Potter és a Halál ereklyéi*. (Ford. Tóth Tamás Boldizsár.) Animus Kft., Budapest, 2007. **Filmul**: *Harry Potter and the Deathly Hallows*, Part I. 2010, 146'; Part II. 2011, 130'.)		
6. Nimb și deglorificare[1] (cei 300 de soldați spartani, eroii de la Termopile) ● narațiunea și reprezentările vitejiei Analiză de **text**: HÉRODOTOSZ: *A görög–perzsa háború*. (Ford. Muraközy Gyula. Sapientia Humana sorozat.) Osiris, Budapest, 2000. (Vezi: 204–231.) **Cartea de benzi desenate**: MILLER, Frank: *300*. (Ford. Bayer Antal.) Képes Kiadó, 2007. [*300*. Written and illustrated by Frank Miller with painted colors by Lynn Varley. (1–5 Series.) Dark Horse Comics, 1998.] **Filmul**: *300* (2007, 151').		
7. Nimb și deglorificare[2] (schimbare de perspectivă în rotația căilor cerești și pământești) ● procese și produse de re- și demitologizare Analiză de **text** biblic și **filmul**: *Le tout nouveau testament*, 2015, 114'.		

Bibliografie opţională

BAUDRILLARD, Jean: A szimulákrum elsőbbsége. (Ford. Gángó Gábor.) In Kis Attila Attila – Kovács Sándor S.K. – Odorics Ferenc (szerk.): *Testes könyv* I. (Dekon-könyvek, 8.) Ictus és Jate Irodalomelméleti Csoport, Szeged, 1996, 161–193.
BÍRÓ Yvette: *Profán mitológia. A film és a mágikus gondolkodás.* Osiris, Budapest, 1990. ***vagy*** *A rendetlenség rendje. Film/kép/esemény.* (Válogatott tanulmányok.) Filum, Budapest, 1997. ***vagy*** *A hetedik művészet. A film formanyelve, a film drámaisága.* (Osiris könyvtár.) Osiris, Budapest, 1998. ***vagy*** *Nem tiltott határátlépések. Képkalandozások kora.* (Osiris könyvtár.) Osiris, Budapest, 2003.
CARTER, Lin: *Tolkien és A Gyűrűk Ura világa*. Szukits, Szeged, 2004. ***vagy*** KORPUA, Jyrki: *Constructive Mythopoetics in J. R. R. Tolkien's Legendarium.* (Acta Univ. Oul. B, 129.) University of Oulu, Oulu, 2015. http://jultika.oulu.fi/files/isbn9789526209289.pdf ***vagy*** McPARTLAND, Thomas J.: *The Lord of the Rings: Mythopoesis, Heroism, and Providence.* Paper presented at the American Political Science Association annual conference, Seattle, September 1, 2011. https://sites01.lsu.edu/faculty/voegelin/wp-content/uploads/sites/80/2015/09/Tom-McPartland.pdf
ELIADE, Mircea: *Vallástörténeti értekezés*. (Ford. Sujtó László.) Helikon, Budapest. 2014.
HALBWACHS, Maurice: A Szentföld legendás topográfiája. *Magyar Lettre Internationale* 37. 2000 (nyár). 45–48. [Eredeti kiadás: *La topographie légendaire des Évangiles en Terre Sainte. Étude de memoire collective*. PUF, Paris, 1941. Ford. Lóránt Zsuzsa.]
HEGEDŰS Norbert: A kultúra elfeledett regiszterei. A mitológiák továbbélése a dark fantasyben. *Alföld* 65(9). 2014. 65–71.
STAFFORD, Emma: The Curse of *300*? Popular Culture and Teaching the Spartans. *The Journal of Classics Teaching* 17(33). 2016. 8–13.
SZÉKELY Bíborka: A hippogriff, az orrontó furkász és a többiek. Elmélkedés a Rowling-univerzum mitikus lényeiről. *Korunk* 28(7). 2017. 44–47. http://epa.oszk.hu/00400/00458/00632/pdf/EPA00458_korunk_2017_7_044-047.pdf
SZÉKELY János: *A mítosz értelme.* Esszék. Kriterion, Bukarest, 1985. http://adatbank.transindex.ro/iro/htmlk/pdf874.pdf
TÁNCZOS Vilmos: *A mitikus világkép* (vázlat). Oktatási segédanyag. http://film.sapientia.ro/uploads/oktatas/segedanyagok/041-Mitosz.pdf
TÁNCZOS Vilmos: *A modern mítoszok képei (vázlat).* Oktatási segédanyag. http://film.sapientia.ro/uploads/oktatas/segedanyagok/03Modern_mitoszok.pdf

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţilor epistemice, asociaţilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conţinutul disciplinei este în concordanţă cu ceea ce se face în alte centre universitare din ţară și din străinătate.
- Conţinutul cursurilor şi seminariilor se bazează atât pe literatura de specialitate maghiară cât şi pe cea internațională (de ex. antologii, culegeri, manuale, studii, articole, periodice etc. clasice și contemporane).
- Titularul disciplinei este specialist în domeniu (a se vedea titlul ştiinţific, lista de publicații, granturile de cercetare, participarea la conferințele naționale și internaționale cu prelegeri, comunicaţii în această arie tematică).

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală	
10.4 Curs	Cunoştinţe de bază, bibliografie.	**Examen scris** din materialul cursului şi bibliografia obligatorie.	75%	**2/3**
10.5.a Seminar	• prezența activă la seminarii • conduita • cooperarea • eficiența	Observație permanentă. • o prezentare ca (co)raportor	25%	**1/3**
10.6 Standard minim de performanţă				
• identificarea şi definirea conceptelor, metodelor şi teoriilor fundamentale • cunoaşterea literaturii de specialitate și utilizarea corectă a limbajului de specialitate **Detalii organizatorice, gestionarea situaţiilor excepţionale:** Participarea la examen este condiţionată de participarea la cursuri şi la seminarii, precum şi de coraportul realizat. Studenții, care au mai mult de trei absențe nemotivate, vor avea de îndeplinit sarcini special desemnate pentru a recupera. Utilizarea fraudei în cazul examenului va determina automat sistarea procesului de examinare şi evaluarea cu nota 1 (unu).				

Data completării	**Semnătura titularului de curs**	**Semnătura titularului de seminar**	**Semnătura titularului de curs practic**
09.04.2020	Lect. univ. dr. CZÉGÉNYI Dóra	Lect. univ. dr. CZÉGÉNYI Dóra	

Data avizării în departament	**Semnătura Directorului de Departament**
16.04.2020	Lect. univ. dr. SZABÓ Á. Töhötöm

Data avizării la Decanat	**Semnătura Prodecanului responsabil**	**Ştampila facultăţii**
30.04.2020	Lect. univ. dr. CZÉGÉNYI Dóra	